Taxa poştală plătită în numerar
conform aprobări Nr. 36474/1941

Onor. Biblioteca Universităţii ex.) Lucian Blaga

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAŢIUNEA „ASTRA" BRAŞOV
Apare de două ori pe saptămâna prin ingrijirea unui comitet de redacţie.
Atelierele tipografiei „Astra" Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA 1838
GILBARIŢIU ŞI SFINŢIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI DE ATAŢIA URMAŞI ÎN FRUNTE CU MUREŞENII

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA BRAŞOV
B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorităţi şi Societăţi lei 500.
Anunţuri şi reclame după tarif.

Nr. 57 — 7 August 1941 — Anul 104

Moştenirea lui Bariţiu

de **Ion Colan**

Suntem legaţi de strămoşi. Noi şi urmaşii mereu le vom fi numai datornici. Ţară nouă, ţară veche, sunt formule care indică mărimea datoriei faţă de trecut. Cu cât anumite generaţii consumă mai mult din moştenirea primită, fără a-i adăoga ceva, cu atât pentru urmaşii acestora, dacă sunt conştienţi, datoria faţă de trecut se măreşte; formula *Ţară nouă* se impune dela sine. Iar dacă generaţiile onorează poliţele la scadenţele lor, e bine şi în *Ţara veche*.

Astăzi, din pricina celor două decenii de *masă bogată*, de bucate alese, de îmbuibare păgână din creştineasca agoniseală a celorlalţi, suntem doritori de *Ţară nouă*.

O vom avea. Stă în vrednicia noastră de-a o înnoi, cu singura condiţie: să ne plătim, nu din „capete", ci din capital. Şi asta în toate domeniile de activitate.

Să luăm una din moşteniri, aceea a lui *Gheorghe Bariţiu*.

Când a întemeiat el, acum 104 ani, foaia dela Braşov, i-a dat numele de „Gazeta *Transilvaniei*". Subliniez, ca să nu se treacă cu vederea: a *Transilvaniei*. Ioan Eliade Rădulescu îşi întitulase gazeta *Curierul ROMÂNESC* (1828) iar Gheorghe Asaki *Albina ROMÂNEASCĂ*. Accentul cădea pe *românesc*, *românească*. Intâmplător? Nu, ci demonstrativ. După un secol de vorbă grecească, — *subţire* — alintată în toate saloanele, ca să nu mai vorbim de limba administraţiei, dascălul avrigean Gheorghe Lazăr arată că şi „pre limba proastă românească" se poate face ştiinţă. Continuatorii lui, în idee şi sentiment, unul în Muntenia, altul în Moldova, insistă asupra caracterului românesc a tot ceeace fac. Leagă prezentul de trecutul îndepărtat. Varlaam, Mitropolit al Moldovei, insista şi el: Carte *românească* de învăţătură ....iar nu *carte de învăţătură*. In tot secolul al XVII-lea atributul de *românesc* indică o anumită stare sufletească, o anumită conştiinţă naţională.

Bariţiu şi-a întitulat gazeta a „Transilvaniei". Dece nu „a Ardealului"? Explicaţia e simplă: In conştiinţa poporului dela noi, ARDEALUL nu reprezenta decât centrul şi partea răsăriteană a ceeace

— Continuare în pagina 3-a —

Contribuţie la restabilirea unui adevăr istoric

de **I. Bozdog**

In nr. 206 din 2 August a. c. „*Universul*" face o documentată şi sobră punere la punct a unor afirmaţiuni tendenţioase ale articolului „Misiunea europeană a Ungariei".

Cum aceste afirmaţiuni au fost publicate în „*Europaiche Revue*" nu numai cu caracter de propagandă, ci şi cu pretenţie ştiinţifică, ne simţim obligaţi, pentru sfânta cauză a *adevărului*, să contribuim aci cu unele dovezi în plus, spre mai bună lămurire.

Aparenţa de seriozitate n'o dau afirmaţiunilor acelui articol, dovezile sau argumentele ştiinţifice noui, pe care le-ar aduce autorul, ci calitatea oficială ce o deţine şi care împrejurare ar putea tenta pe unii cetitori neinformaţi să pună temei pe aceste susţineri.

La 1846 a apărut o interesantă lucrare istorică în tipografia Colegiului Reformat din Aiud cu titlul: „*Cercetări asupra Cnezatelor ardelene*, totodată răspuns la Criticele lu Trausch şi mai ales a lui Schuller pentru justificarea spuselor celor doi Vlădici Valahi din Ardeal! („Vizsgálodás az Erdélyi Kenézségekröl, egyszersmind az erdélyi két oláh püspök igazolásául felelet föleg Trausch és fökép Schuller cáfolataira)".

Cartea e împărţită în trei capitole şi examinează, în cap. I: Prioritatea Valahilor faţă de Saşi în aşa numitul Teritoriu săsesc, cap. II: Starea de drept a Valahilor înainte de stabilirea Germanilor şi cap. III: Despre răpirea drepturilor Valahilor.

Aceste titluri vădesc chiar din primul moment pornirea autorului, respective autorilor, căci lucrarea este contribuţia „mai multor patrioţi" contra Germanilor din Ardeal şi tendinţa întregii cărţi este să asmuţe pe Români contra Saşilor, iar pe aceştia contra Românilor, pentru ca astfel mai uşor să-şi poată asigura stăpânirea asupra Ardealului Dovezile aduse şi scoase cu multă migăleală din cele mai serioase izvoare istorice cunoscute până atunci, sunt deopotrivă de folositoare pentru a cunoaşte mai temeinic cauza noastră, şi de atunci, şi de astăzi.

In „Introducere" se stabileşte ca principiu axiomatic adevărul pe care îl vor demonstra: „Printr'un Inalt Decret datat din 30 April 1820 s'a enunţat, că Valahii au existat în Ardeal înainte de imigrarea şi stabilirea Saşilor pe pământul locuit de ei şi că în baza dreptului Fundului Regal fiecare locuitor este egal îndreptăţit". (Natura Fundi Regii diversitatem iurium excludit).

La pag. 17 §. 3. vorbind de vechile aşezări din jurul Sibiului spune: „Că Blachii şi Bissenii, despre care face amintire Andrei II-lea în diploma sa din 1224, au existat în jurul Sibiului şi în acel ţinut unde au fost colonizaţi Saşi, nu suferă nici o îndoială! dar, Regii Ungariei i-au înşiruit şi pe ei — adecă pe Valahi — între „hospes" ca pe unii ce erau *alienigeni* şi nu unguri. Astfel Sf. Ştefan Decr. L. I. şi Coloman Decr. L. I. cap. 80, şi i-au deosebit pe aceştia în două părţi: unii, care plăteau *Census pro terragio*, alţii, care erau taxaţi şi *pro libertate libris denariorum*".

„Valahimea a fost întrebuinţată în special pentru serviciul cetăţilor şi întăriturilor dela margini, subt cnejii sau cnezatele lor deosebite, ca şi Saşii subt proprii lor Graef-Comes". (pg. 18).

Aceşti Valahi sunt aşezaţi din vechime pe aceste locuri, ei sunt o seminţie geto-dacă, peste care s'a suprapus elementul roman: „Valahii nu sunt de origine nici bulgară şi nici romană, ci rămăşiţe romane. Pe aceştia i-au strâmtorat nouile popoare de invazie: Pacinacii, între acei munţi, care despart Ardealul de Valahia. In acest fel i-a găsit regele Sf. Ştefan, *ca popoare stabilite în patria lor şi i-a pus paznici ai hotarelor şi aceştia nu erau subt domnia individuală a nimănui.*" Iar mai jos, subt menţiunea: pe timpul năvălirii Ungurilor Valahii trăiau subt conducerea Principilor lor naţionali, continuă: „*Dupăce a fost învins Gelu, conducătorul Valahilor, aceştia, după moartea Domnului lor, din propia lor voinţă, dând mâna şi-au ales loru — şi conducător pe ducele amintit al Ungurilor*". (Citatele le-au scos din Schulzer: Geschichte Der Deutschen in Siebenbürgen pg. 63. — Vizsgálodás: 18. § 4. 19-20 § 5 al. b).

Dar nu numai că Românii au fost autohtoni, ci ei şi-au trimis roiurile lor peste munţi şi au întemeiat Principatele. „*In secolul XII un foarte mare număr de Valahi, împreună cu familiile lor au emigrat din ţinutul Făgăraşului, peste munţii Bârsei, subt conducerea lui Negru (Vodă), deasemenea în secolul XIV, nobilul Valah Bogdan (Vodă) a ocupat Cumania cu Valahii*". (Geschichte der Ungarn, Vol. I. pg. 325 şi Benkö Jozsef, Vol. I. pg. 478. — Vizsgálodás. pg. 20).

Deci iată că Românii n'au putut fi o infiltraţiune între sec. XIII—XVIII în Ardeal, aşa cum se insinuă acum din nou de către propagandiştii politici Unguri, *ci după însăşi mărturisirile documentelor ungureşti, cea mai veche aşezare în Ardeal, pe care au aflat-o organizată politiceşte şi năvălirile barbarilor, şi ale Ungurilor.*

Roiurile, trimise peste Carpaţi, după aceleaşi mărturisiri ungureşti, fac dovadă că acest puternic element băştinaş este nu numai numeros şi puternic, ci element capabil de a întemeia noui principate, ceeace nu poate face o adunătură oarecare nici după multe veacuri.

Vom urmări apoi, cu altă ocazie, şi argumentele d-lui Hóman Bálint, actualul ministru al Instrucţiunii Publice din Ungaria, care de-asemenea dovedeşte cu hărţi vechimea elementului românesc în Ardeal şi pe pământul vechii Dacii.

———

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI"

Din carnetul unui pribeag

Prin Japonia, 1917

Iokohama — Tokio

de **Anania Boldor**

Viaţa familiară

Ca om de şcoală, ca profesor, mă interesa şi mă ispitea nespus de mult *viaţa familiară a japonezului şi creşterea copiilor lor.*

Cea mai desăvârşită bunăînţelegere şi armonie domneşte în familia japoneză; cearta, gălăgia şi cu atât mai puţin bătaia, aici nu sunt cunoscute. Femeia japoneză e blândă, supusă şi devotată, până la sacrificiu, bărbatului şi copiilor ei. Inconjurată de copii numeroşi, plini de cea mai curată iubire şi adoraţie, şi ei de mama lor, fără ca această dragostre maternă să le fie arătată prin alintări şi răzgăeli, femeia japoneză e vecinic cu zâmbetul pe buze, e ocupată toată ziua cu treburile gospodăriei.

Devotamentul, supuşenia şi respectul ei faţă de bărbat, dau impresia că femeia japoneză e încă într'o stare de semi-sclăvie, ceeace însă e mai mult rezultatul moravurilor tradiţiei şi a educaţiei, ce li se dă în şcoală, familie şi societate. Bărbatul e autoritar, însă îndatoritor şi iubitor faţă de toată familia sa, cumpătat, muncitor şi conştient de datoriile ce are întru susţinerea şi îngrijirea alor săi. Certurile dintre soţi şi scenele de gelozie şi mai ales bătăile, aici nu au loc; divorţurile cred că nu există în Japonia şi chiar dacă se ivesc, acestea sunt extrem de rare.

In această atmosferă şi tradiţie, în aceste concepţii şi moravuri cresc copiii în familia japoneză.

La vârsta de 3 ani, copiii sunt primiţi în grădinile de copii de care sunt în toate localităţile mai mari şi îndeosebi la oraşe.

Obligativitatea şcolară începe la vârsta de 6 ani şi durează până la al 14-lea an al etăţii. Japonia a introdus sistemul şcolar american cu două cicluri pentru *şcoala primară;* cel inferior şi cel superior cu câte 4 clase fiecare, dela 6—10 ani şi dela 11—14 ani. Invăţământul nu e gratuit.

Babeş-Bolyai Central Library Cluj

INSTANTANEE

Iubire rustică

Mergând pe ulița satului unde m'am refugiat de câteva zile, ca să mă îmbăt de mireasma florilor de câmp și să-mi leagăn gândurile în sunet de tălăngi, mergând așa la întâmplare, m'am nimerit lângă doi tineri, un fecior și-o fată. Erau pe semne logodiți, că mergeau ținându-se de mână.

De mult nu mai văzusem eu oameni cu adevărat fericiți și mi-am închipuit că între țărani iubirea trebue să fie caldă, neafectată și pătimașe. La noi, domnii, și sentimentul dragostei a denaturat. Sub atâtea false poleiri sub care ni-l prezintă azi vieața, împachetat în staniol și în cutie parfumată, rafinat până la evaporare, numai iubire nu pare a mai fi.

Perechea de logodnici mă interesa. El era înalt și firav; nu era nici un Adonis, dar nici nu-l puteai numi urît. Purta la pălărie un pămătuf enorm de niște fire de iarbă galbie și-un mănunchi de flori pestrițe, artificiale. Fata avea cisme roșii și haine în șaptespezece culori. Cât a fost drumul de lung nu i-am azit scoțând o vorbă, nu s'au privit o singură dată. Mă enerva. Era asta iubire? Iubirea isbucnește, pâlpâie, n'o poți tăinui nici înfrâna, iubirea se bucură și râde. Simțeau acești doi oameni bucurie? Doar bucuria nu știe să tacă. Unde sunt cuvintele amețitoare, dulci, fără de care dragostea nu are nici un farmec, e ca o floare lipsită de parfum? Mi-se îmbulzeau pe buze mie fel și fel de dragi mărturisiri, ca odinioară lui Cirano de Bergerac; și fi vrut să le țip lor în urechi, dar știu că nu le-ar fi înțeles. Limbajul meu sentimental i-ar fi uimit și poate ar fi tulburat cine știe ce planuri practice și socoteli prozaice ce se urzeau atunci în mintda lor.

Trecând drumul ca să ferească din calea unei birji, tinerii s'au desfăcut de mâni. Nenorocitul birjar n'a știut că rupe mica legătură dintre doi inși, care mâne aveau să se căsătorească. Aveau să întemeieze un cămin, să crească, poate, o droaie de copii, să îmbătrânească unul lângă altul, ei, care deja de pe acum nu mai aveau să-și spună nimic. Tăcuți și teaferi, după ce trecu primejdia, se apropiară logodnicii iar, își făcură degetul cârlig. M'a plictisit și mi-am schimbat drumul.

Fii mincinoasă iubire, înfășură-te în staniol, dă-ți lustru și te rafinează până la evaporare; ești mai frumoasă așa.

Ecat. Pitiș

Citiți „Gazeta Transilvaniei"

Italia, țara fără păduri

— o învățătură pentru noi —

de Prof. **I. Ol. Stefanovici-Svensk**

Când în toamna 1919 am fost nevoit să fac aproape înconjurul Europei pentru a mă întoarce din Suedia, am cunoscut — din tren! — pentru întâia oară, Italia, și anume Nordul. M'a izbit tristețea munților și dealurilor pleșuve. Frumoasa țară se putea asemăna cu un tânăr chipeș dar fără podoaba — așa de esențială — a părului.

Impresia aceasta mi-a fost adâncită în ulterioarele călătorii împinse în Sud până la Roma, Napoli, Pompei; pădurea și ceeace noi numim *codrul* — („frate cu Românul!"—) *nu e o podoabă italiană.* De aici casele reci, de care vorbesc mai sus, pentrucă nu-s încălzite: cu atât mai mult, cu cât Italia n'are nici cărbuni. Intr'un hotel mare din Roma mirosea pătrunzător a „miresme" din bucătăria de unde căldura era lăsată să încălzească frumoasa sală de masă, cu policandre antice, cu cristaluri. Acolo unde mă întrebă camerista, uimită de cererea mea:

„Perbacco, due coperte di lana!" In ajunul Anului nou 1938 la Milano m'am putut încălzi — *bine!* — doar în timpul superbelor tablouri muzicale după Granados: *„Goyescas"* și anume la „Scala", cea cu dumnezeiască acustică; afară de băile calde — desperat dar primejdios mijloc! — pe care le luam la *„Albergo"*, când aproape degeram lângă... calorifer.

E adevărat că la *„Regina"* din Trieste era, din fericire, cald (din pădurile Austriei de pe vremuri?) La fel la Venezia în *Albergo* era potrivit de cald; dar la *„Teatro Carlo Goldoni"* am râs la minunat de comedioasa *„Baruffe Chiozzotte"* în paltonul cel gros, ca și ceilalți privitori dealtfel.

Ca să scurtăm o lungă poveste: în Spania și Grecia (ca și la noi, dar din fericire, *în parte) caprele și căprițele au distrus pădurile când pomii erau puieți. Ci în Italia ele au început să fie tăiate, fără reînpădurire, încă din timpul Romanilor!* In timpul din urmă s'a încercat în Sicilia înpădurirea cu speițe australiene. Dar în zadar. *Căci groaznicul adevăr* — de care noi trebue neapărat și fără întârziere să ținem seama, — *e că pădurile ce nu-s replantate într'un timp scurt (câțiva ani!) nu se mai refac în vecii vecilor.*

Pricina? *Apa ploilor cară la vale, sucurile hrănitoare ale puținului pământ de pe stânci, soarele le evaporă, iar vântul le zvântă.*

Codrii noștri cei de fală ni i-au secat Jidanii, sub ochii politicianilor moscovizați și despăduririle nesistematice sub ochii profesional indiferenți ai silvicultorilor, care — trebue s'o recunoască — au făcut prea puțin pentru a ne mântui *codrul — frate...*

Intervenția lor prin conferințe lămuritoare, unde și când trebue; prin aspră legiuire, preventivă și curativă, precum și prin o straşnică poliție silvică (în genere: *avem noi poliție*, în sensul apusean?) — se simte prea puțin.

La un Crăciun, Arh. Scriban dă alarma asupra tăierii nesăbuite — chiar și puieții! — pomilor de Crăciun: *„Măcelărirea brazilor!"*. Cine l-a ascultat? Și cine va da atenție acestor îndurerate și îngrijorate rânduri.

Ici și colo, aud, petrolul înlocuește, cu folos, lemnul iarna, la încălzire. De ce *cei în drept nu ne lămure c, cât mai e timp, pentru a se răspândi înlocuirea lemnului din codrii amenințați, cu petrolul inteligent folosit?* Chiar și în bucătărie.

Nu-i timp de pierdut. Căci altfel vom ajunge ca Italia, minunata țară fără păduri, ca frumoasa fecioară, fără podoaba părului.

Statul totalitar nu poate rămânea nici surd, nici mut, nici rece în fața vederii:

România fără păduri,
Românul fără „frate"!

Și nici fiecare dintre noi! Eu nu puteam avea liniște până nu-mi făceam și această datorie!

———

Strigături Ardelenești

LA BRÂU

11.

Foicică ghiatărași
Și la brațe feciorași
Și pe mândra să n'o lași,
Că-i cu ochii drăgălași
Și cu ochii roșiori,
S'o săruți, pân' o să mori.

12.

Foaie verde matostat,
Pintenii numai odat.

13.

Foaie verde și-un mohor,
Pintenii de două ori.

14.

Foaie verde de trifoi
Hai la pinteni de trei ori.

15.

Foaie verde solzi de pește
Hai la pinteni căzăcește.

16.

Foaie verde lămâiță
Stângul, dreptul jos Gheorghiță,
Stângul, dreptul la podea,
Că n'ai dat banii pe ea,
Na puiule, na și na.

Strigături auzite la horile țărănești din comuna Zagon, Trei-Scaune, dela Ioan Bunea de 24 ani.

Culese de *Gh. Briotă* inv.

PREDICI ÎN PUSTIU

Programul

Peste tot în lume și în orice direcțiune de activitate — dacă se vrea să se obțină bune rezultate — se lucrează după un sever program de muncă. Fiecare clasă, fiecare școală își are programul ei, fiecare organizație de spectacol programul ei, fiecare muncă obștească programul ei, fiecare muncă de birou împărțeala ei exactă. Și cu toate acestea aud deseori pe oameni: Ce sunt eu, ceasornic, să lucrez după program? Sau: Ce sunt, cal, să alerg atâta și așa de repede?

Dacă m'ai, întreba iubitul meu frate, ce folos ai după atâta muncă și alergătură sau dacă m'ai întreba: oare contribue la fericirea ta acest program sever, poate că și răspunde negativ. Ba, din contră, și zice, că desigur moșii și strămoșii noștri în epoca când nu exista nici telefon, nici tren, nici radio,nici automobile, erau mult mai fericiți și viața se desfășura după un ritm patriarhal, fără grabă, gustând mult mai mult în tihnă farmecul unei vieți mai liniștite. Cine-i dușmanul vieții sgomotoase dela oraș, cine nu vrea la oraș să trăiască după un sever program de muncă, acela să nu plece nici azi din sat.

Satul și azi încă are liniștea lui; nimenea nu pare grăbit — oamenii îi vezi mereu discutând blând și cu răgaz unul cu altul.

Celebrul fiziolog dela New-York, Dr. Alexis Carell, constată că bolile de nervi s'au înmulțit enorm în ultima jumătate de secol din cauza vieții prea sgomotoase din orașe.

Toate acestea le știm — cunoaștem și faptul, că ți se cere o continuă încordare de voință de fiece moment, dacă vreai să trăești după un sever program de lucru, că însuși executarea acestui program este adesea o suferință dar n'ai încotro, iubitul meu frate. Trebue necondiționat să-ți imparți munca de peste zi în mod exact și să-ți ții cu preciziune de ceasornic această împărțeală.

Ne-a rămas, încă dela celebrul chirurg vienez Bilroth, una din cele mai frumoase repartizări ale celor 24 ore: 8 ore de muncă severă, 8 ore pentru mese, lectură, recreație, educație fizică etc., 8 ore de odihnă. Asta însă stătea în picoare pentru vremurile de acuma 50 de ani. Azi ți se cere și mai multă muncă decât 8 ore, — pentru somn nu-ți mai rămâne 8 ore. Toată sănătatea ta, tot succesul tău în viață depinde de această împărțeală a orelor tale de peste zi și de peste noapte. Introdu cel puțin 2 ore de mișcare în aer liber pe zi în programul tău, mulțumește-te cu 7 ore de rămânere în pat, ferește-te de a lăsa să intre preocupațiuni secundare în plinul programului tău de muncă. Nici telefonul, nici radio, nici mașina nu ne-au mărit fericirea, dar sunt necesare. Tot așa de necesar este și programul sever de muncă, ori îți place, ori nu. Cu cât mai exact și mai curând te supui lui, cu atât mai bine pentru tine. Crede-mă, n'ai altă ieșire.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Părinții plătesc o taxă școlară foarte mică și care se poate achita, de către cei săraci, și în prestație de muncă în folosul școalei sau comunei. Școala primară e susținută de comună și din cauza numărului mare al copiilor, clasele sunt supra încărcate.

Școala secundară are două grade: școala medie cu 5 clase, care corespunde cursului superior al liceului nostru și a cărui absolvire îndreptățește la ocuparea anumitor funcțiuni publice, apoi școala superioară, suprapusă școalei medii, cu un curs de 3 ani, care singur dă dreptul la intrarea în universitate.

Ca și în America, învățământul în școala japoneză are un caracter pronunțat utilitarist. In școala primară se dă o însemnătate primordială educației fizice și morale. Cursurile se încep cu exerciții gimnastice și adesea întâlnești pe stradă, în orele de dimineață, clase întregi făcând sport în pas alergător. Religia nu se predă în școala japoneză, însă se pune mare grije pe morală, care să facă din copii oameni buni, harnici, cinstiți și patrioți desăvârșiți.

Partea de căpetenie a învățământului primar îl formează scrisul, cu marea mulțime de semne ideografice, din care școala primară trebue să cunoască cel puțin 1000—1500. In afară de scris, citit, gimnastică și morală, se mai predă matematica și mai puțină istorie și geografie, punându-se mult temeiu pe lucrul manual și desen.

Disciplina e severă, însă pedepsele corporale sunt cu desăvârșire excluse. Grație acestei educațiuni, a moralei în care cresc copiii japonezi și a întregei concepții și organizații de stat, în Japonia furtul e aproape necunoscut. Datorită acestor ideologii, a conștiinței demnității și simțului de datorie față de muncă și deaproapele, cerșetoria în Japonia e aproape inexistentă. Tot ca rezultat al acestor idealuri, cazurile de beție în Japonia sunt extrem de rare și cele care se ivesc atât de sporadic în public, sunt aspru pedepsite, așa că între situația de aici și cea din Rusia e o enormă depărtare.

Comunicația cu capitala imperiului, fiind atât de deasă și ușoară, în mai multe rânduri am vizitat și am stat în *Tokio.* Capitala Tokio nu numai că e orașul cel mai mare al Japoniei, dar ca populație, — mi se pare, — e al 5-lea oraș de pe globul nostru. Are peste 2½ milioane locuitori și o extindere de circa 2 ore, pentru a-l străbate cu trenul electric dela un capăt la altul.

In partea cea mai mare Tokio e oraș occidental, cu bulevarde largi, străbătute de tramvae electrice, cu o risipă de lumină electrică, cu palate pompoase și o mulțime de hoteluri luxoase. O altă parte a orașului — foarte mare — o ocupă cartierul japonez, cu străzi înguste, întortochiate și foarte multe și cu case tip japonez.

In centrul orașului se află palatul imperial, înconjurat de o cetate feudală, cu ziduri medievale, în jurul cărora se întind canale largi și adânci, umplute cu apă.

Ca și Yokohama și alte orașe japoneze din apropierea oceanului, Tokio e străbătut de o mulțime de canale largi, ce comunică cu marea și pe care circulă bărci mari și șlepuri, transportând diferite mărfuri. O furnicărie îți oferă străzile cu împestrițarea îmbrăcămintei de tot felul.

Aici costumul european se amestecă la fiecare pas cu kimonoul japonez atât de simplu și în același timp atât de pitoresc. Rikșele, acele mici gabriolete pe 2 roate cu cauciuc, cu loc pentru o singură persoană, trase de japonezi musculoși, aleargă în trap ușor, cruciș și curmeziș pe străzile suprapopulate.

In Japonia orice muncă cinstită se bucură de o considerație deosebită și de aceea chiar și între birjarii, ce fac și pe calul care trage acele trăsurici elegante, am întâlnit oameni de bune condiții, chiar studenți universitari, ce-și câștigă pânea cu transportul persoanelor.

———

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La margine de pământ românesc

de Prof. **N. Baboie**

Ca o salbă de mărgele înconjoară neamul nostru pământul pe care locuim noi astăzi. Dincolo de hotarele lui politice: Tisa, Dunărea şi Nistru, grupuri compacte de Români neaoşi au trecut, în cursul veacurilor, întemeind aşezări durabile, ducând aici o viaţă patriarhală şi păstrând, chiar şi în vremuri de urgie, speranţa unor zile mai bune. In deosebi între Nistru şi Bug întreg ţinutul este împânzit cu aşezări româneşti.

Penetraţia Românilor dincolo de Nistru s'a făcut adeseori *pe cale naturală.* Aceeaşi climă de o parte şi de alta a Nistrului, acelaşi sol productiv în care pământul negru, ciornozionul, ajunge până la 1 m. adâncime, aceleaşi păşuni abundente atât de căutate de ciobanii noştri, cu turmele lor de mioare. Trecând prin codrii Orheiului şi ai Tigheciului uşor au ajuns la malul stâng al râului păzit de ochiul vigilent şi de braţul vânjos al plăieşilor moldoveni.

Eremie Movilă, domnul Moldovei, a fondat în această regiune pe malul Nistrului, oraşul *Movilău* (Moghilev), care s'a ţinut de Moldova până la răpirea Basarabiei dela 1812.

Moşiile voievodului moldovean cuprindea şi alte localităţi: *Domniţa* şi *Ustia,* bogate în deosebi în stupi de albine. Oraşul *Raşcov,* pe ţărmul Nistrului, a fost întemeiat de boierul moldovean Raşcu. *Hurlucul* a avut ca proprietar, până la venirea bolşevicilor, pe boierul Găină.

Ţinutul *Rezinei* a fost proprietatea boierului Costache Jora; Nicolae Miclescu stăpânea regiunea *Dubăşari,* iar boierii Cantacuzino înfiinţează satul *Cantacuzin(ovca)*

Continuitatea vieţii româneşti basarabene şi dincolo de Nistru o arată numirile de localităţi. Astfel satul basarabean *Hlinoaia* îşi are corespondentul peste Nistru, în apropiere de oraşul Tiraspol. Oraşul *Dubăşari,* satele *Jora, Speia, Slobozia, Tocmagiu, Goian, Molovata* etc., le găsim pe amândouă malurile Nistrului. In apropiere de *Balta* găsim satul *Lăpuşna* ai cărui locuitori sunt veniţi din ţinutul Lăpuşnei basarabene. Iar numele satului *Basarabca* ne spune că pătrunderea elementului românesc aici s'a făcut şi dupăce Ruşii au ajuns stăpâni la Prut.

Dintre celelalte localităţi româneşti amintim: *Comăneşti şi Speia* localităţi cu locuitori români din Transilvania, *Bârzu, Vrabie, Nani, Grosu, Teraspol, Grigoriopol, Rotari, Stroieşti, Strâmba, Bursucu, Racu, Păsat, Păsăţel, Pârlita, Moşneagu, Broşteni, Isvoraş, Serpie, Floarea, Butuceni, Jura, Valea-Hoţului, Doi Bani, Brânză, Crăcănata, Lunca, Mahala, Coşneta, Teiu, Cucu, Drăcu, Găvănosu, Glodoşi, Grădiniţa, Moldovanca, Ştirba, Vadul Turcului, Valea Adâncă, ş a.*

Dealurile poartă nume româneşti: *Cremene, Dealul Mare, Deluşarul, Chiscul Lung, Chetrosul etc.* Văile şi apele de asemenea: *Valea Adâncă, Valea Mare, Agapie, Două Vălcele, Valea Stânei, Valea Bociului, Beciu, Uda, Vaslui, etc*

Românii au contribuit şi la întemeierea oraşului *Odesa.* Acesta a fost ridicat după planurile arhitectului român *Manole.* mâna dreaptă a ducelui Richelien, prin anii 1792. Lemnăria necesară a fost adusă din Moldova de portarul Gaius. Astfel nu e de mirat că două suburbii ale oraşului Odesa sunt româneşti.

In ce priveşte onomastica locuitorilor de peste Nistru, găsim acolo nume curat româneşti ca: *Dorul, Urzică Lungu, Brânzaru, Ciuntu, Munteanu, Moldovanu, Baciu, Frunză, Plămădeală, Căpăţină, Mălai, Ciobanu, Smochină, Ciocârlan, Cloşcă, Ismană, Gâlcă, Ureche, Todică, Tudor, Gavriliţă, Ghihol, Raiu, Stigleţi etc.*

Impopularea acestui ţinut cu elemente româneşti în sec. XVIII s'a făcut şi prin colonizări, uneori chiar forţate. Ruşii au prevăzut în tratatul dela Cuciuc — Kainargi ca Turcii să lase liberă emigrarea celor care ar dori să colonizeze noile teritorii achiziţionate de ei. In urma acestui fapt, consulul rusesc din Iaşi şi agenţi travestiţi în haine călugăreşti ademeneau pe ţăranii din Moldova, ba chiar şi din Muntenia şi Transilvania, pe care îi adunau sub motivul că sunt prinzonieri ruşi.

Astfel numărul aşezărilor şi locuitorilor creştea din an în an. După o statistică rusească din 1834 dincolo de Nistru erau 92.185 de Români, după cea din 1897 s'ar fi găsit 184.927 de Moldoveni. Dar în subtitlul rubricei Moldovenilor se spune: „Persoanele cari au răspuns la recensământ în limba natală", ceeace înseamnă că toţi care au răspuns în limba rusă sau ucraniană au fost trecuţi drept Ruşi sau Ucrainieni. Cum foarte mulţi Moldoveni de aici cunosc aceste două limbi, numărul adevărat al Românilor a fost falsificat cu cel puţin o treime. Statistica oficială a statului rus e desmintită de o statistică a zemstvoului (consiliului gubernial), care numai într'o singură gubernie, Cherson, a aflat un număr de 272.000 Români. Bazaţi pe cercetările obiective mai nouă ale oamenilor de ştiinţă, numărul Românilor ar fi numai între Nistru şi Bug de 500.000, iar pe întreg teritoriul Rusiei Sovietice: Ucraina, Crimeea, Caucaz etc. de *800 000* de suflete româneşti.

Acum, când perspective nouă se deschid pe seama fraţilor noştri dela marginea pământului românesc, să ne gândim din vreme la tot ce trebue să facem pentru ei spre a-i salva din ghiarele înstrăinării. Ei îşi mai amintesc de timpurile când erau împreună cu întreg neamul românesc, de munţii unde şi-au lăsat fraţii şi părinţii, atunci când cântă:

Bate vântul vălurele,
Pe deasupra casei mele
Şi-mi aduce dor şi jele,
Dela locurile mele.
Bate vântul de pe munţi,
Şi-mi dă dor dela părinţi;
Bate vântul dinspre brazi,
Şi-mi aduce dor de fraţi.

De ce a fost Transilvania „Voevodat"?

de **A. A. Mureşianu**

Ioan Bisselius, învăţat şi cărturar distins al Germaniei veacului al 17-lea, care a scris şi tipărit şi o istorie a evenimentelor mai însemnate ale Europei dintre anii 1601—1607, vorbind, în capitolul dedicat „Voevodului Valahiei Mihail", despre populaţia Transilvaniei, scrie între altele:

„Căci cine-i este mai aproape Transilvanului, decât vecinul său Valahul? Şi înfăţişarea cărui popor seamănă mai mult cu a Transilvanilor şi este mai plăcută lor, decât a Valahilor? Pentru că ei nu sunt decât ramuri puţin deosebite ale aceluiaşi popor, de aceeaşi seminţie, de aceeaşi rădăcină, de acelaşi nume, de acelaşi sânge. Căci Daci sunt aceştia şi nu altceva ceilalţi". (Quid enim Transsylvano tam propinquum, quam accola Transsylvaniae Wallachus? aut cujusdam gentis adspectus tam gratus Transsylvanis, tamque concolor esse poterat, quam Wallachorum? quippe, populi sanquinisque, modice divaricatis ramis, ab eadem utrimque communi propagine, radice, nomineque, pullulantis. Nam et hi Daci, nec aliud illi).

Şi care dintre instituţiile vechi dovedeşte mai bine unitatea istorică a celor trei provincii ale „Daciei", ca *instituţia voevodatului* pe care nu o întâlnim în niciuna din celelalte ţări şi provincii ale regatului Ungariei?

Deasupra numeroşilor voevozi regionali pe care-i întâlnim în documentele vechi din Maramureş şi până în Banat se ridica marele voevod al Ardealului — ungureşte *vajda* — capul politic şi administrativ al acestei ţări şi al doilea între demnitarii regatului coroanei Sf. Ştefan.

Ca toţi cuceritorii asiatici (Huno-Avarii, Bulgarii, Pecenego-Cumanii, Tătarii şi Turcii) Maghiarii au fost nevoiţi, fiind relativ puţin numeroşi, să păstreze organizaţia administrativă a popoarelor supuse de ei. Astfel se explică faptul păstrării până târziu în veacurile 14 şi 15, în regiunile locuite de Români, a organizaţiei lor voevodale şi cneziale, pe care regii Ungariei nu o pot desfiinţa, decât după multe sforţări şi lupte, întrucât succesiv sistemul de administraţie al „comitatelor", *care nu era nicidecum un sistem de administraţie unguresc, ci copiat de primul rege al Ungariei Ştefan după model apusean carolingian.*

Un document care ne înfăţişează foarte bine conflictele atât de dese dintre vechea administreţie şi jurisdicţie românească şi între „comiţii" şi dregătorii impuşi de regi, este şi diploma dela 30 Sept. 1364 a reginei mame Elisabeta, văduva regelui Ungariei Carol Robert din casa Anjou, relativă la jalba „comunităţii" Românilor din „comitatul" Bereg împotriva „multelor nedreptăţi" pe care trebuiră să le sufere din partea dregătorilor *„pe care comitele regesc se obicinuise a-i aşeza între dânşii în locul voevodului şi împotriva libertăţii lor".* Prezentându-se în faţa reginei, Românii din Bereg cerură *„să-i lase să-şi aleagă şi ei din liberă voia lor şi după cum vor crede ei mai cu folos şi cu cinste, un voevod românesc, precum au şi alţi locuitori români din Maramureş şi alte părţi ale regatului Ungariei".* (Cf. Ioan Mihalyi de Apşa. *Diplome maramureşene din secolul XIV şi XV,* Maramureş-Sighet, 1900, p. 55).

Introduse la Români în epoca simbiozei româno-slave, alături de instituţia latină a „Domnilor" şi „Juzilor", *voevodatul* şi *cnezatul* nu erau în realitate decât instituţiile vechi al Goţilor germanici. Căci cuvântul „voevod", interpretat de unii autori vechi ca „exercitus ductor", nu este alta decât traducerea slavă a cuvântului german „Herzog". Chiar şi slaviştii recunosc că şi cuvântul „cnez" este tot de origine germană (gotică) şi derivă dela cuvântul „kuning", dela care derivă şi cuvântul actual german König = rege. Căci se ştie că atât Românii cât şi Slavii din Nordul Dunării şi şi cei dela Nord-Est de Carpaţi au stat timp îndelungat subt stăpânirea şi intluenţa Goţilor, până la emigrarea acestora spre Apus.

Insuşi numele celui dintâi voevod cunoscut al Transilvaniei, a „principelui ultransilvan *Mercuriu*" (Mercurius Princeps Ultrasilvanus) din anii 1103—1112 ne duce pe urmele numelui slavo-român *Mirco-Mircea* şi şi mai târziu întâlnim între voevozii acestei ţări nume româneşti sau de origine românească, între care pe unii dintre cei mai puternici şi mai vestiţi, precum au fost Dragffieştii, Iancu Huniadi, Ştefan Mailat şi alţii mulţi, a căror obârşie ne-a rămas ascunsă în negura veacurilor.

La 'nceput însă Transilvania pare a fi fost compusă din mai multe voevodate, căci Notarul Anonim ne spune că voevodul Gelu cu „Blahii şi Sclavii" săi îşi avea ţara şi „cetatea" în regiunea Someşului (fluvius Zomus). Astfel şi „Giula", principele „ulstralisvan" de pe timpul primului rege al Ungariei Ştefan, care era păgân de curând creştinat şi, după părerea noastră, de origine pecenegă, şi care rezida la Alba-Iulia, nu va fi stăpânit în realitate, decât numai o parte a Transilvaniei de mai târziu, căci aceasta n'a ajuns în întregime în posesiunea regilor Ungariei, decât în veacul al 13-lea.

Instituţia voevodatului n'a putut fi însă nimicită de Maghiari şi ea s'a păstrat până în veacul al 16-lea, până la ocuparea şesului Ungariei şi a Banatului de către Turci, când Ungurii au transformat Transilvania într'un „principat" subt suzeranitate turcească.

Instituţia „voevodatului„ Transilvaniei rămâne însă ca o vecinică mărturie a importanţei, a vechimii şi a persistenţii în văile Carpaţilor a străjerilor dela Răsărit ai culturii şi spiritualităţii latine.

Moştenirea lui Bariţiu

Continuare din pag. 1-a

numim noi Transilvania. Celelalte ţinuturi aveau şi au denumiri propri. De aici şi admirabila caracterizare a unei situaţii în: *Sănătate bună Ardeal, că mă duc la Deva.*

Tot astfel, negutătorul braşovean, când îşi pornea căruţele spre Făgăraş, mergea la *Făgăraş;* ţinutul se numea *Ţara Oltului.* Dacă, însă, interesele îl duceau mai încolo, atunci îşi lua ziua bună dela ai lui, vestindu-i că pleacă în *Ardeal.* Braşovul aparţinea *Ţării Bârsei.*

Cântecele poporale încă fac această distincţie. Anumite doine sunt *de pe Ardeal.*

Bariţiu ştia asta iar foaia lui nu se adresa numai acestui Ardeal, ci Transilvaniei, care, în vechea împărţire administrativă ungurească, cuprindea 16 comitate: Alba, Bistriţa-Năsăud, Braşov, Făgăraş, Ciuc, Hunedoara, Mureş-Turda, Odorheiu, Sălaj, Sibiu, Solnoc-Dobâca, Târnava-Mare, Târnava-Mică, Treiscaune, Cluj şi Turda Arieş.

Aşadară, titlul gazetei a fost bine chibzuit. Prin ea Bariţiu, şi-apoi toţi cei care i-au urmat, au servit interesele Transilvaniei istorice, au luptat pentru această Transilvanie şi nici odată nu au făcut distincţie, după punctele cardinale, Nord, Sud, Est, Vest. S'a mers chiar mai departe, pentrucă deşi Crişana, Maramureşul, Părţile ungurene şi Banatul în concepţia istorică nu făceau parte din Transilvania, foaia lui Bariţiu a îmbrăţişat toate ţinuturile de peste munţi *locuite de Români.*

Adevărul poate fi îmbrobodit ori cum interesele unora şi altora o cer, dar cei 104 ani ai unei gazete stau mărturie şi acum, şi peste alt veac, că aşa a fost.

Moştenirea lui Bariţiu aceasta ne este.

Noi, azi, nu putem vorbi, *în această foaie,* despre două sau mai multe Transilvanii, când şi istoric, şi etnic, şi geografic nu există decât una. Specialitatea de a falsifica istoria nu aparţine neamului nostru.

O ţară se aseamănă unui organism viu. Te-ai tăiat la o mână, durerea se manifestă asupra corpului întreg. Vom vorbi, deci, despre mâna rănită, ca parte integrantă a corpului. Durerile se pot înăbuşi, e adevărat, dar asta nu însemnează că ele au dispărut.

Moştenirea lui Bariţiu vrem s'o transmitem întreagă celor ce ne vor urma.

Asta o spunem cetitorilor noştri.

Şi să judece viitorimea dacă această gazetă, *a Transilvaniei fiind,* a făcut bine sau rău scriind despre o singură Transilvanie, una şi nedespărţită.

Nouă să nu ni se ceară altfel, pentrucă *noi numai aşa putem.*

———

Citiţi cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

Dragostea creştină

Stindardul biruinţii fâlfâe mândru. Visul nostru goneşte spre desăvârşire. Glasul gândurilor curate româneşti vuesc de cântecul izbăvirii.

Fapta lor bate la poarta inimii noastre pentru a o ridica la o vieaţă spirituală superioară, cerându-ne să dăm şi noi pildă de iubire şi jertfă pentru biruinţa neamului nostru.

Pilda lor strălucită, de luptă şi jertfă pentru libertatea naţională, a ridicat gândul conştiinţei şi credinţei lor ostăşeşti şi creştineşti, pentru făurirea istoriei neamului, iar nouă dragostea creştină ce cere fapte, căci prea vrednici sunt.

După fiecare răstignire, urmează înviere şi după fiecare înviere o pedepsire a judecătorilor nedrepţi ai neamului.

Invăţătura lor este simplă, dar înălţătoare prin adevărul veşnic ce-l cuprinde.

Dragostea creştină, simbol al vieţii de dincolo de veac şi besnă, şi de trecere a omului înspre adevăr, îşi deschide sufletul să se bucure de lumina binecuvântării ei. Porunca creştină a dragostei nu este numai cunoaşterea perceptelor morale, ci vieţuirea ei. Această vieţuire morală nu este decât bunătate şi iubire pentru ostaşii noştri răniţi, făcându-ne capabili de acte de curaj şi jertfă de sine pentru neam şi ţară.

In locul izolării egoiste, care nu poate crea nimic trainic pentru neam, să ne stăpânească dragostea creştină propovăduită de Hristos oamenilor, ca liman izbăvitor. „...să iubeşti pe aproapele tău, ca însuţi pe tine". (Sf. Matei; XXII, 38). Iată găsirea satisfacerii sufleteşti. In pilda jertfei supreme a Mântuitorului se află şi pilda ostaşilor noştri; iar pilda lor să fie şi a vieţi noastre: a faptei,

Aşa să ne apropiem de Dumnezeu, prin dragostea creştină faţă de răniţii noştri, iubindu-i şi îngrijindu-i ca pe noi.

Idealul nostru naţional este şi moral, prin trăirea unei vieţi în virtuţe creştină.

Prin *ei* reînvie neamul; cu el şi sufletul, prin Hristos.

Nici o limbă omenească nu este atât de convingătoare ca a virtuţii dragostei creştineşti.

Volumul de vorbe goale se cere transformat, pentru totdeauna, în volumul de fapte şi cugete curate.

Dragostea creştină să o facem proprietatea vieţii noastre şi să nu ne cugetăm decât la îndreptarea drumului ce duce la o ţară nouă şi strălucitoare.

Oare ştim trage toate învăţămintele din aceste împrejurări?

Cobori în sullet să-ţi cercetezi conştiinţa?

Lumea nu se schimbă până nu-ţi schimbi faptele şi gândurile.

Vrei o lume nouă?

Incepe întâi cu tine. Dă tu pildă bună.

Pr Nic. Bârsan

O măsură bună

Comunicat

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că Ministerul Finanţelor, cu ordinul No. 158640 din 23 Iulie 1941 a decis a veni în ajutorul sinistraţilor, aplicând dispoziţiunile art. 67 pct. c al 3 din LCD, scăzându-se impozitul corespunzător suprafeţelor distruse din impozitul anului curent.

Scăderile de impozite se fac pe baza cererilor date de contribuabili, care vor fi cercetate imediat, dela caz la caz, iar scăderile cuvenite se vor acorda fără întârziere.

JURNAL DE RAZBOIU

Subt teroarea roşie

Un an de sălbătăcie fiscală în Basarabia

Dări grele pe: casă, pământ, coteţe, câni, găini, etc. Intre impozitul pe recoltă şi preţurile de vânzare

N'am găsit în satele basarabene, pe care le-am cutreerat dela 4 Iulie şi până acum, un om care să nu-şi fi mărturisit în lacrămi, greaua vieaţă pe care a dus-o în răstimpul celor 12 luni de împilare bolşevică.

Regimul roşu a impus o fiscalitate din cele mai excesive, desigur cu singurul scop de a distruge în întregime gospodăriile româneşti, cu petecele de pământ ce le mai rămăsese după jaful sovietic.

Fiindcă, trebue să se ştie, terenurile de cultură au fost răpite dela proprietarii lor şi împărţite oamenilor regimului, acelei drojdii a satelor, formată din indivizi fără căpătâiu, beţivi, hoţi şi criminali eliberaţi din închisori.

Impărţirea pământului s'a făcut cam în felul următor: cel ce avea zece hectare de pământ trebuia să dea sovietului opt hectare, el rămânând cu două. Din moşiile dela zece hectare în sus, nu-i rămâneau proprietarului decât 5 hectare, chiar dacă moşia sa ar fi avut 150 sau 200 ha. In plus îi rămânea şi ameninţarea cu moartea sau deportarea în Siberia, fiind înscris la categoria *culac* (bogat), fapt specificat în cartea sa de identitate.

Toţi culacii, adică cei ce posedau cât de puţin pământ, aveau aceeaşi soartă. Dacă se încumetau să rămână în gospodării, riscau să înfrunte urgia bolşevică, deslănţuită subt diferite forme.

Şi totuşi culacii au fost singurii oameni care şi-au cultivat pământul, atât cât le mai fusese lăsat.

Ceilalţi, pleava comunistă, înfruptaţii din bunurile celor ce cu sudoarea muncii îşi înjghebaseră o cât de mică proprietate, au continuat să trăiască în trândăvia în care erau învăţaţi.

Pământurile ce li s'au dat au rămas nearate şi nesămănate, ca nişte pecingini odioase, în mijlocul holdelor de pe terenurile celor care n'au cunoscut altceva decât dragostea de pământ şi de muncă.

Dar tocmai pe capul acestora s'a abătut urgia fiscală a regimului roşu.

Dări, dări, dări...

Dacă pentru a câştiga războiele trebue trei lucruri: „bani, bani şi iar bani", pentru a distruge familiile basarabene şi prin aceasta satele, bolşevicii s'au gândit tot la trei lucruri: „dări, dări şi iar dări".

In timp de un an de zile Basarabeanul a plătit biruri care l-au sărăcit complet. A rămas gol şi flămând, cu gospodăria pustiită şi fără de nici unele.

S'au pus dări pe terenurile agricole şi pe inaşuri, pe clădiri (casă, grajd, coteţe), pe garduri şi pe animale (cai, vaci, câini, porci) şi pe... pasări.

Iată cazul unui sătean din Dărcăneşti (Soroca), proprietar a 3 ha. de teren arabil şi 1½ ha. păşune.

In cele 12 luni de asuprire bolşevică, a plătit omul o serie de dări, care s'au ridicat la 165 ruble (cca 6.600 lei) afară de 900 kgr. grâu date sovietului, ca impozit în natură asupra recoltei.

Cei ce aveau dela 3 ha., în sus trebuia să dea statului 40 puduri de hectar, adică 640 kgr. grâu.

Cum anul trecut recolta a fost cam slabă, mulţi n'au avut cantităţile de grâu cerute drept dare de c tre soviet. A trebuit ca oamenii să cumpere dela cei ce aveau din recolta trecută, plătind pudul (16 kgr.) cu 5 ruble.

Taxele pe măcinis

Dar pacostea dărilor pe recoltă nu s'a terminat aici.

Măcinişul a reprezentat pentru Basarabeni, în anul de subjugare bolşevică, încă o chinuitoare problemă.

Din cauza impozitelor mari, multe mori au fost închise, rămânând în funcţiune câte una, ici-colo, la cale de zeci de kilometri de sate.

Pentru un pud de grâu se plătea taxă o rublă şi jumătate, adică 60 lei pentru 16 kgr., sau 3,75 lei de kilogramul de grâu măcinat.

In schimb, când sovietul cumpăra recolta, el singur având acest drept, pudul de grâu era platit dela 50 copeici pâna la 1½ ruble, adică pentru 16 kgr. de grâu se da între 20 şi 60 lei, ceeace vine la kgr. 1,25—3,75 lei.

Se vede limpede diferenţa extraordinara între preţul de vânzare al recoltei şi dările ce trebuiau plătite.

Pentru cei ce rămâneau fără-grâu, din pricina birurilor grele, situaţia era disperata. O pâne de 2 kgr. se vindea cu 4 ruble, adica exact cu 160 lei!!

Impozite pe slujba religioasă

La Năvârneţ am întâlnit un caz de rară cruzime fiscală, revărsată veninos împotriva celor sfinte.

Locuitorii din acel sat, oameni trăiţi cu credinţa în Dumnezeu şi în biserica noastră străbună, au cerut permisiune satrapilor roşii, ca în zilele de Duminecă biserica să rămână deschisă, iar preotul sa slujească. La început un asemenea lucru n'a fost îngăduit. Mai târziu însă, bolşevicii s'au gândit că ar putea trage oarecari foloase din acest fapt.

Au admis, cu condiţia ca preotul să plătească impozit pe slujba religioasă 1700 ruble pe an, adica 68.000 lei.

Sătenii au pus mână dela mână, au strâns din neaverea lor atât cât a cerut stăpânirea roşie şi au plătit şi această dare pusă pe sfânta slujbă dumnezeească.

Astfel s'a întâmplat, în vremea din urmă, în toate satele basarabene. Acolo unde oamenii n'aveau bani — şi aceasta s'a văzut mai pretutindeni — bisericile au rămas închise, slujitorii lor fiind scoşi la tăiat piatră şi la alte munci grele, chiar în zilele de Duminecă şi în celelalte sărbători.

Trudă românească pentru armata roşie

Dar vieaţa de chin a Basarabeanului e fără sfârşit, fiindcă bolşevicii au ştiut să pună în aplicare felurite metode de secatuire.

Hoardele roşii de dincolo de Nistru, aşa zisa armata rusă, trebuiau întreţinute, iar armamentul sporit.

Cum din haosul finanţelor bolşevice nu se puteau lua sumele necesare, Moscova a ordonat ca popoarele ce au căzut subt jugul ei, să suporte în bună parte asemenea cheltueli.

Ordinul odată dat, sbirii au trecut la acţiune. Basarabia a fost cutreerată dintr'un capăt la altul şi nici o gospodărie n'a scăpat de noul bir pentru armată.

Basarabenii au fost impuşi să plătească dela 25—5000 ruble.

S'a spus la început că aceşti bani vor fi plătiţi treptat-treptat, dar după o săptămână agenţii bolşevici au început presiunile, forţând şi ameninţând ca impozitul pentru armată să fie achitat imediat.

Din sudoarea muncii lor, din cumplita sbatere a sărăciei în care trăiau, bieţii Basarabeni au făcut ce au putut şi au plătit, numai să scape de teroarea pistolului sovietic.

Astfel au supt şi ultima vlagă a ţăranilor de peste Prut, nesătulele lipitori roşii!

Sergent *Cochinţu Anton*
reporter de războiu P. P.

Medicul nostru

Sifilisul

Până bine de curând exprimarea în societate a cuvântului **sifilis** era o expresiune ruşinoasă, nepermisă între oamenii bine crescuţi. Şi dacă cuiva, totuşi, îi scapă în societate acest cuvânt, femeile plecau ruşinate capul şi mulţi ochi se îndreptau asupra celui rău crescut şi-l dojeneau pentru necuviinţa comisă. De scris încă nu se prea putea scrie despre sifilis şi în general despre bolile venerice, ca boli despre care nu se poate vorbi în public.

Astăzi s'a schimbat acest lucru. Se poate vorbi şi scrie în public despre sifilis, fără să fii calificat de rău crescut.

Boala însă totuşi a rămas şi până azi o boală „ruşinoasă", o boală, care trebuie să fie ascunsă de alţii, despre care nu trebuie să se ştie, dacă cineva sufere. Şi acest lucru împiedecă foarte mult combaterea cu succes a lăţirii boalei.

Nu se ascunde un cancer, o tuberculoză, o anemie, un ulcer al stomacului, o stare nervoasă etc.; se vorbeşte despre ele tuturor prietenilor şi se cer sfaturi tuturor chemaţilor şi nechemaţilor. Dar ascunde fiecare o blenoragie şi un sifilis, ca nu cumva să afle despre ele nici cei mai apropiaţi. Dacă e posibil şi până e posibil se ascund aceste boale chiar şi faţă de medic, încercându-se tot felul de tratamente, permise şi nepermise.

In întuneric cresc cele mai veninoase plante, cu mare putere de distrugere, şi în întunericul ascuns al sifilisului, acesta lucrează fără nici o piedică la distrugerea organismului în care se încuibă.

Trebue să se înţeleagă odată, că sifilisul nu este cu nimica mai ruşinos decât ori care altă boală. El este o boală molipsitoare şi nu este cu nimica mai rea, decât ori care altă boală molipsitoare sau nemolipsitoare. Ba credem, că este chiar mai bună decât multe alte boale, deoarece dacă la alte boale nu se poate ajunge la un rezultat bun nici chiar prin tratament, la sifilis, printr'un tratament început la timpul potrivit, se poate ajunge *în toate cazurile* la cele mai bune rezultate.

Inţelegerea acestui lucru va însemna sfârşitul sifilisului. Deoarece atunci, când sifilisul nu va mai fi ascuns şi va fi tratat la timp, cu străduinţă şi multă răbdare, el va trebui să dispară.

Din istoria sifilisului ştim, că a fost adus în Europa din America, în anul 1493, prin marinarii lui Columb. In războiul din 1494/95 trupele lui Carol al VIII îl duc din Franţa în Italia şi anume în Neapole. Se lăţeşte după acest timp cu o repeziciune extraordinară în întreaga lume, devenind una din cele mai temute boli infecţioase In cronicele acestor vremuri se vorbeşte mult desprt „boala nouă", „morbus novus". Fiecare ţară o numea cu un alt nume, de cele mai multe ori după ţara de unde provenea. Aşa Germania o numea „boala franţuzească", Francezii îi spuneau boala din Neapole. „mal de Naples", Ruşii o numeau „boala poloneză"; la noi poporul şi azi îi spune sfranţ (boala franceză).

La început în secolul a 16-lea boala se prezenta în Europa într'o formă foarte gravă şi numai prin secolul al 17-lea a ajuns la forma mai uşoară, sub care o întâlnim azi. In acest timp, în care boala se prezenta sub forme ameninţătoare de vieaţă, au descoperit medicii, la care sifilisul era principala preocupare, primul medicament contra sifilisului: Mercurul.

(nc)

(Sfârşitul în nr viitor)

Curierul „Astrei"

Bibliotecile poporale nu se distribuie decât organizaţiunilor „Astrei" care ne aduc completate registrele tip ce au fost distribuite.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Premiile Academiei Române

Pentru cercetătorii trecutului Transilvaniei

Printre premiile pe care Academia Română le va acorda în sensiunea ei generală din 1942 şi în sensiunile următoare, sunt câteva cu subiecte date, care privesc direct viaţa şi istoria Transilvaniei, Banatului, Crişanei şi Maramureşului, şi anume;

1. Premiul Statului Gh. Asachi, de 50.000 lei, cu subiectul „Contribuţiunea Românilor din Banat în veacul al XIX-lea la progresul Statului român", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1941.

2. Premiul Ioan şi Emilia Dr. Raţiu, de 25.000 lei cu subiectul „Vieaţa şi activitatea D-rului Ioan Raţiu şi a soţiei sale Emilia", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1941.

3. Premiul Năsturel, de 5.000 lei, cu subiectul „Studiu asupra istoriei oraşului Lugoj", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Decemvrie 1942.

4. Premiul Ioan C. Mihail, de 50.000 lei, cu subiectul „Istoria luptelor naţionale din Transilvania, Banat, Crişana şi Maramureş dela 1848 până la 1918", cu termen de prezentare a manuscriselor la Academia Română până la 31 Dec. 1942.

Poate niciodată cercetătorii istoriei Românilor din Transilvania nu au avut un îndemn mai bun de a concura la premii e înaltei noastre instituţiuni de cultură. Infăţişaţi de propaganda tendinţioasă a unora sub aspectul unui popor quasicivilizat, istoricilor ardeleni şi bănăţeni le revine sarcina de a aduna şi coordona întregul material documentar, menit şi să lămurească ştiinţific problemele date, şi să servească de razim în afirmarea drepturilor noastre asupra unui pământ întreg românesc şi numai românesc de când a format un capitol al Istoriei.

ROMÂNIA
Prefectura Judeţului Braşov

Serv. Financiar
No. 18380/1941

PUBLICAŢIUNE

Se aduce la cunoştinţa generală că s'a încheiat contul de gestiune al Prefecturii Jud Braşov pe exercitiul 1 Octomvrie 1940—31 Martie 1941.

Contul de gestiune împreună cu actele de venituri şi cheltueli pot fi examinate în biroul contabilităţii judeţene, dela 3 August până la 14 August 1941, dată până la care se pot depune reclamaţiunile de cei interesaţi.

p. Pefect, *A. Comanescu* — Şeful Serv. Financiar *Al. Taus*

Publicaţiune de licitaţie

Duminecă, 17 August 1941, la ora 4 după masă, se va da prin licitaţie publică cu oferte închise arendarea pământului bisericii ortodoxe române din Baciu-Braşov în întindere de 5 (cinci) jugăre şi jumătate, teren arabil de prima calitate, aflător pe hotarul Braşovului, în imediata apropiere de oraş, spre fabricile „Voina".

Se arendează pe timp de 5 ani, conform condiţiunilor ce se pot vedea la Oficiul parohial ort. rom. din comuna Baciu. Licitaţia se va ţinea în sala de şedinţe a consiliului parohial din Baciu.

Baciu, 30 Iulie 1941.

Consiliul parohial

ROMÂNIA
Judeţul Braşov, Plasa Centrală
PRIMĂRIA COMUNEI PREJMER

Nr. 3350—1941

ANUNŢ

Târgul de ţară din comuna Prejmer, Jud. Braşov, atât cel de vite, cât şi cel de mărfuri se ţine în ziua de Duminecă 10 August 1941.

Rezultatul chetei „Darul ostaşului"

Comunicat

Pentru ca cetăţenii să aibă cunoştinţă de sumele adunate cu prilejul chetei efectuate de doamnele şi instituţiunile din Braşov pentru *„Darul ostaşului"* în zilele de 21 şi 22 Iulie a. c. redăm în cele ce urmează rezultatul acestei colecte:

Prin „Crucea Roşie"

1. Dna Dr. Debu şi Bis. Ort. Rom. 3 casete Lei 19.659.
2. Dna Dr. Bordea, 1 casetă Lei 16.800.
3. Dna Ana Tanasiu, 1 casetă Lei 11.600.
4. Dna Mimi Dr. Gologan, 1 casetă Lei 11.598.
5. Dna Inginer Grossu Viziru, 1 casetă Lei 17.909.
6. Dna Căpt. Ivanovici Istrate, 1 casetă Lei 9.240.
7. Dna Val. Cuteanu, 1 casetă Lei 5.000.
8. Dna Prişcu, 1 casetă Lei 3.181.
9. Dna Radeş, 1 casetă Lei 2.580.

Prin Dna. Oct. Dr. Stinghe

10. Dna Lidia Maior Navrea, 1 casetă Lei 5.272.
11. Dna Viţi Stinghe, 2 casete Lei 5.614.
12. Dna Ana Beliorschi, 1 casetă Lei 3.728.
13. Dna Elvira Maior Cristescu şi Dna Lt. Bondoc Argentina, 1 casetă Lei 3.193.
14 Dra Marioara Stinghe, 1 casetă Lei 3.077.
15. Dra Victoria Stinghe, 1 casetă Lei 1.770.
16. Dna Miţi Baboie, 1 casetă Lei 8.671.
17. Dna Dr. Ticuşan, 2 casete Lei 7.560.
18. Dna Cornea, 1 casetă Lei 7.123.
19. Dna Bleahu Margareta, 1 casetă Lei 6.317.
20. Dna Popovici, 1 casetă Lei 6.351.
21. Dna Reveica Stinghe, 1 casetă Lei 4881.
22. Dna Silvia Gheorghiu, 1 casetă Lei 4.519.
23. Dna Colan şi Dna Vicent, 1 casetă Lei 3 642.
24 Dna Tini Socaciu, 2 casete Lei 785.

Liceul Industrial de Fete

25. Dna Directoare şi Drele: Bărbier şi Anghelescu, 2 casete 20.566.
26. Liceul „Principesa Elena", 2 casete 18.980.

Liceul Dr. I Meşotă

27. Elevii Dobre Ioan cl. I-a şi Nan Zosim din cl. V-a 2, casete Lei 15.401.
28 Liceul Comercial de fete, 2 casete Lei 13.698.

Liceul Şaguna

29. Elevul Burac I. cl. VII-a, 2 casete Lei 12.423.
30. Liceul „Andrei Bârseanu", 1 casetă Lei 8.515.
31. Şcoala de gospodărie, 1. casetă Lei 8.219.
32. Dl Inginer Giovani Zambler Donaţie Lei 10.000.
33. Soldatul Scorobeţiu Matei (brigadier silvic) concentr., donaţie Lei 1.000.
34. Dl Berbecariu Dumitru, donaţie Lei 5 000.
35. Dna Dr. Căliman, donaţie Lei 500.
36. Fabrica Malaxa lucrătorii, 1 casetă Lei 5.397.
37. Dl Potopeanu dela Malaxa, donaţie Lei 500.
38. Dnele Suciu şi Gachi, 1 casetă Lei 4.212.

Total Lei 293 959.

Prefectura judeţului aduce tuturor şi în special Doamnelor, elevilor şi elevelor mulţumiri pentru preţioasa şi patriotica lor contribuţie.

Precizează totodată că nu s'au stabilit încă sumele definitive colectate de marile intreprinderi industriale şi comerciale din localitate, precum şi în comunele rurale, sumele de mai sus fiind cele colectate pe stradă şi donaţii diverse.

Prefect,
Colonel *Dumitru Craiu*

Subprefect,
Aurel Comanescu

Cărţi şi reviste

Emanuil Bucuţa, **Pietre de vad** vol. II. Bucureşti, Editura Casei Şcoalelor şi a Culturii Poporului, Imprimeriile „Monitorul Oficial", 1941, pag. 366+34 pl. Lei 125.

O carte despre care vom scrie, într'unul din numerile viitoare.

*

Pagini literare an. VIII (1941), Nr. 7—8 cu următorul cuprins:

Octav Dănilă, Sensul împlinirii prin sacrificiu.

Teodor Murăşanu, Pe unde cresc stejarii 'nalţi, — Răpirea Ilenei, — Din ţara lui Gelu Domn, — Destin. (Versuri).

Ion Ionaş, Intre două lumi. (Schiţă).

Eugeniu Todoran, Asupra criticii lui Maiorescu. La rubrica **„Pe marginea cărţilor"** semnează: *Ion Ţigăra*, Plaut. Militarul îngâmfat, trad. de N. I. Herescu.

Aurel Marin, Mircea Streinul: Drama casei Timoteu.

George Popa, Vasile Netea: Ţara Oaşului.

Cronci semnează:

Teodor Murăşanu, Suflu eroic.

Dimitrie Danciu, Bustul lui Ilarie Chendi la Mediaş.

George Popa, „Jancu Jianu" de Paul Constant. — „Râsul morţilor de aur" de Const. Fântânaru.

V. Feneşan, François Villon.

*

„Gazeta Cărţilor" a. X n-rele 19—22 (Iulie a. c.) cu colaborarea d-lor *N. Baţaria* (Amintiri) — *Paul Papadopol* (Al. Vlahuţă), *Gr. D. Nedelcu* (Cataloage de cărţi vechi), *Al. Stamatiad, George Dumitrescu, Pimen Constantinescu* şi *Maria Nahlik (versuri)* — *D. Munteanu-Râmnic* (O prefaţă de M. Eminescu, Institut N. Iorga, Liga Culturală). — *Prof. Arhitect T. T. Socolescu* (A. Rodin), *A. G. Stino* (povestire) — *Prof. M. Simache* (Măn. Mărgineni), *Prof. Dr. N Dimancea* (recenzii: Versuri de Ax. Banciu, *Magdalena* de A. Lascarov şi Calendarul Plugarilor), *Prof. P. P Papadopol* (rec.: Femei în revoluţie de D-na Budeanu), *Ing. Şt. Tache* (Ind. Frigoriferă de I. T. D. Ioaniţescu), *Sergiu Grosu* (G. Bezviconi — Boierimea Basarabiei). — *I. Dumitrache Godeni* (O dispută literară) — şi cu *cataloage de cărţi vechi, pagini alese, expoziţii de artă* (D-na Chelsoi-Cristea şi I. Pantazi), *carnet bibliografic, ortografie şi gramatică, vitrina cărţilor, presa din provincie, cărţi primite, cataloage de cărţi rare* (Paul Papadopol), *bibliografie germano română, documente* literare şi istorice), *biblioteci, note şi informaţii, antologie la zi* (C. R. Motru, I. Pelivan, Ada Negri, D. Iov, Gh. Cuza, Mircea Iorga, I. Lemeni, T. Scarlat, D-na Fl. Ciurea, I. Dobridor, Şt. Alexiu şi S. Grosu).

Redacţia şi administraţia: Prof. D. Munteanu-Râmnic, Bucureşti Str Leonida 4. Abonamentul anual 200 lei.

PARASTAS

Familia Baiulescu şi Colonel P. Benţia anunţă că parastasul de 6 săptămâni pentru odihna sufletelor iubiţilor lor.

Maria şi Romulus BAIULESCU

se va oficia Sâmbătă 9 August la ora 11 în Capela cimitirului din Groaver.

Mica publicitate

Se caută vânzători români destoinici în fierărie Preferaţi cei ce posedă limba germană. A se adresa BARBU & Co. Braşov, Piaţa Libertăţii 29.

Primăria Municipiului Braşov

No. 18718/1941.
Serv. Silvic.

Publicaţie de licitaţie

In ziua de 26 August 1941 ora 12 se va da în antrepriză prin licitaţie publică, cu oferte închise, încărcatul, transportul cu vagonetele şi descărcatul a 10.000 metri steri lemne de foc din tăetura „Poiana lui Bălan" la locul de descărcare.

Preţul de strigare pentru un metru ster lemne de foc încărcat, transportat şi descărcat este 63 Lei. Ca garanţie se cere 5% din suma oferită.

Licitaţia se va ţinea în conformitate cu dispoziţiunile art. 88—110 L. C. P. Caetul de sarcini se poate vedea în orele de serviciu la serviciul silvic.

Braşov, la 31 Iulie 1941.

Primar: *Dr. N. G. V. Gologan* — Secretar General: *Dr. V. Voicu.*

Şeful Serviciului silvic,
Ing. Inspector G-ral silvic
C. Moarcăs

PRIMĂRIA COMUNEI SATULUNG

No. 1772—1941.

Publicaţiune

Se aduce le cunoştinţă celor interesaţi, că în ziua de 25 August 1941, orele 12 a. m. se va ţinea în Localul Direcţiunii Vânătoarei din strada Polonă No. 8 Bucureşti, o licitaţie publică cu oferte închise şi sigilate pentru arendarea terenului de vânătoare a comunei Satulung, judeţul Braşov.

Preţul de estimaţie este de lei 8.000 anual.

Termenul de arendare este de 7 ani, începând cu 1 Ianuarie 1942.

Ofertele închise, timbrate şi sigilate şi cu specificare pe plic „Ofertă închisă", pentru terenul comunei Satulung, judeţul Braşov, se vor trimite Direcţiunii Vânătoarei, strada Polonă No. 8 Bucureşti, până cel mai târziu la data de 25 August 1941, înainte de orele 12 a. m.

Orice ofertă sosită peste această dată nu va mai fi luată în considerare.

Satulung, la 26 Iulie 1941.

Primar, *Gh. Roşculeţ*

Notar, *N Cândea*

Premilitare

Se reaminteşte tuturor premilitarilor: universitari, şcolari şi municipali, ce se găsesc pe timpul verii în oraşul Braşov, că sunt obligaţi de-a se prezenta la Subinspectoratul P. P. Municipal Braşov, — cu sediul pe Promenada de sub Tâmpa, — spre a-şi face 20 zile concentrare de muncă obştească.

Sunt scutiţi de această muncă numai premilitarii meseriaşi, din intreprinderile industriale ce lucrează pentru apărarea naţională şi care au aprobări speciale.

Adeverinţele de executarea muncii se vor elibera numai acelora ce au făcut munca în cadrul pregătirii premilitare.

*

Liga Navală Română, Filiala Braşov, a organizat printre meseriaşii dela 11—21 ani, un concurs de construire de miniaturi.

Concursul începe la data de 15 August 1941.

Planurile şi lămuririle necesare, se primesc dela sediul Ligii Navale, la Poligonul de Tragere P. P., pe Promenada de sub Tâmpa.

Premiile ce se acordă pentru lucrările cele mai bune, sunt:

premiul I	3.000 lei.
premiul II	2.000 lei.
premiul III	1,000 lei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CRONICA RAZBOIULUI

Războiul din Răsărit nu este purtat pentru cuceriri de teritorii, ci pentru stârpirea comunismului

...Undeva, într'o ţară, al cărei popor de mult e hrănit numai cu nădejdi, un om, care se presupune a fi, prin natura funcţiunei sale, fruntaş între fruntaşii ţării, a inaugurat de curând un curs de istorie universală. Nu ne-ar fi interesat nici ceeace se predă, nici cine predă acele cursuri, dacă ele n'ar fi difuzate peste hotare. Inţelegem că un popor al cărui spirit s'a păstrat nealterat dealungul vremii, trebue hrănit cu tot felul istorii, căci altfel şi-ar creia nemulţumiri, care ar periclita *„domnia"*, mai ales atunci când *„conducătorii"* nu sunt de aceeaşi plămadă cu poporul în fruntea căruia, evenimente neaşteptate i-au înscăunat. Am fi respectat chiar neadevărul, dacă el ar fi fost convenţional; dar când el tinde să creeze o atmosferă falsă în cercurile mondiale, bătrâna *„Gazeta Transilvaniei"*, tocmai fiind *a Transilvaniei*, cum în termeni urbani se precizează într'un articol din pagina întâia, trebue să dea replica.

Am vrea să fim înţeleşi. Replica noastră nu intenţionează restabilirea unui adevăr recunoscut de întreaga lume, ci previne pe „profesorii de istorie universală" ca nu cumva să comită greşala de a nu recunoaşte războaele dacoromane, cucerirea Daciei, existenţa imperiului roman până dincolo de Carpaţi şi năvălirea barbarilor, mai ales năvălirea barbarilor... căci, sfidând aceste adevăruri istorice, s'ar da naştere la nemulţumiri asemănătoare celei a fostului preşedinte al Americii, Hoower, care a demisionat din fruntea unei Ligi revizioniste de peste ocean, pe motivul că nu mai vrea să susţină interesele unui popor care a săvârşit şi săvârşeşte acte puţin „civilizatoare".

S'au, poate, este mânia lui Dumnezeu care atunci când vrea să pedepsească pe cineva, nu-l bate cu bâta. Până acum n'am făcut caz când un popor, cu o „civilizaţie seculară", se mândrea cu muzica, cu portul nostru, cu obiceiurile noastre de „popor imigrat", pentrucă nu avea cu ce altceva, dar nu înţelegem la ce ar servi strădania depusă pentru răsturnarea adevărurilor istorice, tăgăduindu-le chiar existenţa!? Am putea noi, spre exemplu, tăgădui că Dunărea izvoreşte din Pădurea Neagră (Schwartzwald) şi că se varsă în Marea Neagră prin trei guri? Nu! Apoi, în cazul acesta, nu pricepem la ce poate servi afirmaţiile, că neamul nostru nu-şi are izvorul fiinţei lui în războaiele dacoromane şi că de atunci a trecut printre stâncile timpului până la noi. Nu poate fi întors cursul istoriei adevărate, aşa precum nu se poate întoarce cursul apelor care de mii de ani şi-au săpat albia după puterea valurilor lor...

Dar, o caracteristică a unei anumite politici internaţionale este şi aceea, că unele popoare se cred ceeace nu sunt şi propagă ceeace nu se poate realiza.

Aşa în Apus, ca şi în Răsărit . . .

Rusia, care de ani de zile se pregăteşte pentru a lovi civilizaţia europeană, luptă acum să se prezinte în faţa opiniei publice mondiale ca victima unei agresiuni premeditate . . .

Nimeni, însă, nu poate accepta astfel de afirmaţiuni şi... nici chiar bolşevicii nu cred ceeace spun, pentrucă ce rost au avut cele 165 de divizii sovietice, concentrate pe întregul front dela Marea Ingheţată până la Marea Neagră, dacă nu o politică de agresivitate, bazată pe o ofensivă formidabilă, îndreptată împotriva tuturor statelor vecine dela Vest?

E bine să se reamintească mereu, că Rusia sovietică a ales România ca pe cea dintâi ţară a cărei independenţă naţională să-i fie răpită. Şi ceeace a indicat această dorinţă bolşevică, au fost anumite pretexte, care ori când le-ar fi putut transforma în conflict. Aşa s'a întâmplat anul trecut, când Basarabia şi Bucovina au fost invadate de armatele bolşevice, şi tot astfel s'a întâmplat şi cu Finlanda, care a fost victima unei brutalităţi împotriva căreia chiar Anglia a luat, atunci, atitudine de proteguitoare, atitudine transformată astăzi într'un atac armat.

Trupele sovietice dela Smolensk au fost nimicite

In ultimele două săptămâni armatele germane şi cele aliate au dat atac după atac, fără ca rezultatul lor să fie cunoscut decât după trecerea a numeroase zile. Faptul acesta a fost exploatat de propaganda duşmană în sensul că eşecul german este iminent şi că în curând steagul roşu va fâlfâi victorios. Acestei propagande i s'a dat un răspuns categoric, prin nimicirea armatelor bolşevice încercuite la Sud şi la Vest de Smolensk. In acelaşi timp au început, în apropiere de Kiew, lupte violente, recunoscute chiar de către Anglia. Atât la Berlin, cât şi în capitala londoneză se recunoaşte, că luptele actuale de pe frontul de Est sunt foarte serioase şi că permanenta distrugere de material şi de oameni va avea efecte dezastruoase pentru duşmanul din Răsărit. Natural, nu se poate afirma că forţele sovietice au ajuns la o completă extenuare, dar se poate constata, că forţele ruseşti sunt destul de slăbite şi că pierderile suferite până acum nu vor mai putea fi înlocuite. Cine îşi dă seama de imensitatea terenului rusesc şi de raritatea localităţilor mari, trage concluzia firească: nu se urmăreşte numai ocuparea de teren şi localităţi, ci distrugerea forţelor duşmane. Aceasta este tactica germană, care cu puţine sacrificii de oameni şi material asigură victoria deplină.

Bolşevicii au pierdut un milion de morţi şi un milion de prizonieri

In luptele ce s'au dat până acum, armata sovietică a pierdut pe câmpul de operaţiuni un milion de morţi şi un milion de răniţi. Armata sovietică merge deci spre dezastru. Astăzi, pe întreaga întindere a frontului, situaţia este caracterizată prin numeroase pungi creiate de manevrele germane, iar în interiorul acestor pungi sunt definitiv închise mari forţe sovietice. Ca şi în războaiele de până acum, purtate în Vest, tactica germană s'a dovedit a fi pe cât de simplă, pe atât de eficace. In loc să atace trupele încercuite, Germanii aşteaptă până când aceste trupe încearcă o ieşire din strâmtoare. In felul acesta, strângând tot mai mult cercul în jurul celor încercuiţi, Germanii le pricinuesc pierderi foarte grele, cruţând propriile lor materiale, dar mai ales vieţile omeneşti. Zilele ce vor urma vor aduce adevărata surpriză. Se va vedea apoi, după nimicirea forţelor care au rezistat pe linia Stalin, dacă bolşevicii vor mai putea să organizeze alte linii de apărare pe Volga şi în Urali, linii care de altfel ar fi situate dincolo de formidabilul sistem industrial şi militar bolşevic, format de linia Petersburg-Moscova-Harkov-Kiew. Despre noui linii de rezistenţă nu se vorbeşte decât prin presupuneri, care nu pot avea o justificare, dacă ne gândim că până la creiarea de noui linii de rezistenţă armata bolşevică nu va mai exista. Despre un ajutor englez ori american nu e nici o teamă, căci el va sosi cu destulă întârziere şi deci nu va avea efectul scontat. Se poate însă ca acel ajutor, despre care se face atâta caz şi alimentează speranţele bolşevice, să nu pornească de pe teritoriile celor două democraţii occidentale şi mai ales din America — de Anglia nu poate fi nici o teamă — pentrucă d. Roosewelt nu va putea modifica cursul evenimentelor, care se vor termina cu reacţiunea firească a Japoniei faţă de Rusia, duşmanul declarat al cauzei naţionale japoneze.

Consecinţele ocupării de către americani a Vladivostokului.

In planul de încercuire a Japoniei este prevăzut şi ocuparea Vladivostokului şi a peninsulei Kamciatka, unde Statele Unite vor creia baze militare. De altfel America profită de slăbiciunea bolşevicilor, aşa precum a profitat de slăbiciunea Englezilor, ocupând baze de o netăgăduită importanţă strategică, chiar pentru statele care în credinţa că vor pune pe gânduri cercurile politice ale Axei, nu se gândesc la propria lor securitate. Nimeni nu poate tăgădui faptul, că ocuparea Vladivostokului de către forţele americane înseamnă o ameninţare gravă a intereselor japoneze, care vor fi apărate cu toată dârzenia. Japonia va şti să prevină unele manevre, care ar aduce o schimbare a situaţiei în Pacific.

Bolşevicii au incendiat un azil în care se găseau 200 copii

După ocuparea de către trupele germane a unui sat sovietic, acestea au făcut o sguduitoare descoperire. Un detaşament german a pătruns într'un parc în care se afla un azil de copii. Peste 200 de copii au fost găsiţi fără nici o supraveghere şi îngrijire, deoarece personalul însărcinat cu aceasta se refugiase pentru a puten scăpa de tirul artileriei sovietice, ce trăgea asupra regiunii. Toate geamurile azilului erau sparte. Numeroşi copii erau grav răniţi. Unul dintre ei, numai de 2 ani, avea o mare rană la cap şi rătăcea prin imobil, scoţând ţipete sfâşietoare. Soldaţii eliberatori au dat peste un tablou şi mai impresionant atunci când au intrat în dormitoarele copiilor. Nu exista nici un pat; copiii erau obligaţi să doarmă pe podea, într'o murdărie neînchipuită. In faţa acestui spectacol, deşi armatele germane se puteau aştepta la atacuri din partea bandelor de bolşevici, comandantul detaşamentului german a luat măsuri pentru ajutorarea nenorocitelor fiinţe. Sătenii dintr'un sat vecin au fost obligaţi să se îngrijească de hrana şi găzduirea copiilor, apoi detaşamentul german şi-a urmat drumul spre ţinta finală. A doua zi armatele ce veneau în urmă au găsit azilul de copii şi satul incendiate de bolşevici, astfel că toţi copiii au pierit carbonizaţi. Iată un nou fapt în care se oglindeşte fărădelegile Kremlinului şi sadismul armatelor roşii.

Canalul Stalin grav avariat

Numeroşii prizonieri bolşevici, capturaţi în decursul ultimelor zile pe frontul finlandez între lacurile Ladoga şi Onega, au declarat că bombardamentele aeriene germane au avut un efect dezastruos asupra canalului Stalin, care a fost făcut impropriu navigaţiei. Pentru refacerea lui peste 300.000 deţinuţi sovietici lucrează în mod febril. In regiunea lacului Onega autorităţile politice sovietice au ordonat înfiinţarea urgentă a mai multor batalioane de miliţie femenină. Batalioanele de femei ar avea misiunea de a duce războiul de „guerilă", în scopul de a stânjeni înaintarea trupelor finlandeze în acea regiune, pentru ca în felul acesta infanteria sovietică să aibă timp să se retragă.

Sfârşitul se apropie

Din moment ce armatele sovietice au intrat în descompunere, iar numeroase puncte strategice sunt în mânile Germanilor, sfârşitul nu poate întârzia, iar peste dărâmăturile Kremlinului se va ridica o viaţă nouă.

Mardare Mateescu

Dela Românii din America

La Cleveland s'a constituit un comitet de fruntaşi Români, cu scopul de a aduna contribuţii în bani pentru „Crucea Roşie" din România. Prima donaţie a fost făcută de bancherul James Suhău din satul Virginia, care s'a înscris cu 1000 dolari.

*

Ziarele româneşti din America anunţă, că d-l Hoower, fostul preşedinte al Statelor Unite, care acum un an acceptase patronajul Ligii Revizioniste Maghiare, şi-a dat demisia din această calitate; d-l Hoower şi-a motivat demisia printr'o lungă scrisoare, arătând d-lui Tibor Ekardt, trimis special al Ligii Centrale, consideraţiile care-l determină să nu mai sprijine în nici un fel organizaţia propagandistică creiată în Statele Unite.

(Universul 5 Aug. 1941)

Redactor responsabil
ION COLAN

Tipografia „ASTRA" Braşov, Str. Lungă Nr. 1.